

סענאט באעהרט הרב הלל זאלצמאן הי"ו פון ברוקלין

פון די פירער פון די "אונטערגרונד" ישיבות אין רוסלאנד

ווען ער איז אויפגעוואקסן אין דעם סאוועטן-פארבאנד, האט הרב הלל זאלצמאן הי"ו נישט גע'חלומ'ט אז ער וועט אמאל אנקומען קיין אמעריקע, און ער וועט גאר באעהרט ווערן דורך א סענאט קאמיטע אין וואשינגטאן די. סי., אלס טייל פון דעם "אידישער אמעריקאנער הערשטע דורש" חודש."

הרב זאלצמאן, פירער פון "חמ"ה", איז פאריגן חודש באעהרט געווארן אין א סענאט זאל אויף קעפיטאל היל, וואו א צאל סענאטארן האבן דערמאנט מיט גרויס שעצונג זיין ביוגראפיע-בוך "סאמארקאנד" וואס איז ערשינען אויף לשה"ק, ענגליש און רוסיש.

אין דעם בוך דערציילט הרב זאלצמאן די וואונדערליכע און העלדישע געשיכטע וואס ער איז דורכגעגאנגען זינט ער געבוירן אין חארקוב, אוקריינע, אין תרצ"ט.

זיין משפחה איז אנטלאפן פון די נאצי-אינוואזיע ווען ער איז געווען א פיצל קינד, גייענדיג אין מזרח קיין סאמארקאנד, אין די סאוויטישע אזיע. די קרובים וועלכע זענען פארבליבן אין אוקריינע זענען שפעטער אומגעקומען.

דארט אין סאמארקאנד איז געשאפן געווארן א ליובאוויטשער קהלה, און דארט האט זיך געשאפן דער וויכטיגער קאפיטל פון סאוועטישע אידישע היסטאריע. די מסירות נפש אידן האבן געשאפן שוהל'ן און "אונטערגרונד" ישיבות, וואו מען האט אין געהיים געלערנט מיט אידישע קינדער.

אין תש"ו, האבן רוב פון די פליטים אידן באוויזן ארויסצוגיין פון רוסלאנד דורך פאלשע פוילישע שריפטן, אבער טייל זענען פארבליבן, אריינגערעכנט די זאלצמאן משפחה. זיי זענען דארט געבליבן כמעט 30 יאר, ביז זיי האבן ענדליך באקומען ערלויבעניש ארויסצופארן אין תשל"א.

די וואס זענען באקאנט מיט די שרעקליכע יארן וואס דאס האט געמיינט פאר רוסישע אידן - אונטער סטאלין און דערנאך קרוסטשעו - זענען איבערראשט צו לייענען הרב זאלצמאן'ס בוך וואס שטעלט פאר דעם "אונטערגרונד" באוועגונג, אין וועלכן ער האט געשפילט א צענטראלע ראלע אין די תש"כ און תשל"א יארן.

די געהיימע רעליגיעזע אידישע געמיינדע וואס איז אנגעגאנגען אונטער'ן נאז פון די קאמוניסטן דורכאויס די 50'ער, 60'ער און 70'ער יארן, האט איינגעשלאסן עטליכע ישיבות, א מקוה טהרה, און א מצה בעקעריי.

נאכ'ן אנקומען קיין אמעריקע האבן הרב זאלצמאן און זיינע שותפים פארגעזעצט זייער ארבייט לטובת די רוסישע אידן, דורך די "חמ"ה ארגאניזאציע וואס זיי האבן געשאפן. זיי האבן שפעטער אריינגעשיקט מעדיצינישע הילף און כלי קודש, צו העלפן די דארטיגע אידן בגשמיות וברוחניות.

די ארגאניזאציע איז היינט טעטיג צו העלפן די רוסישע אידן אין אמעריקע און אין אנדערע לענדער, פאר וועלכע מען האט אויך געדרוקט ספרים אויף די רוסישע שפראך.

הרב הלל זאלצמאן הי"ו (צווייטער פון רעכטס), און הרב עזרא פריעדלאנדער הי"ו

שמחת נישואין

יום _____
ה'רפ"ו _____

לכבוד _____

הקוב"ע חתונה
מיט כבוד און מיט ערליכע האבן זיך ערהאלטן זייער מעלונג, אז איר זענט אויסגעצייכנט אין מערערע מיטן אבער אונזער "שמחת נישואין" פראגראם, ד.ה.: חתונה מאכען אויף א בעל-בתי'שן און באשיידענעם זאמן, און גלייכצייטיג זיך שפארען איבערע חתונות. איר קענט אפהילן אן אויספירליכע ליסטע פון אלע מעגליכקייטן אין גיין קהל'ט מתייקי חרות.

עס איז אויסגעשטעלט צוויי פראגראמען: "א" און "ב", פון וועלכע איר האט די מעגליכקייט אויס צו וועלען.

זאלען	קעטיגרייג	מוזיקאנטען	פאטאגראפן	בדחנים	בלומען
זאלען	קעטיגרייג	מוזיקאנטען	פאטאגראפן	בדחנים	בלומען
זאלען	קעטיגרייג	מוזיקאנטען	פאטאגראפן	בדחנים	בלומען

דער סך-הכל פון פרייז פאר פראגראם "א", וועט בעזח"ת זיין: צווישן - 9,000.00 יורא (גיין סתומע אנט הויפט יורא) און - 12,000.00 יורא (מוזיקל שטיקע יורא).

(תעודת עס קען צוקומען א קליינער סופלעמענט ביז די בלוזענדיג זאכן.)
ווען איר מ'רעכט פאר א שפודר (זינגער) - ווען איר מ'רעכט פאר א פאטאגראף און א פודר - ווען איר מ'רעכט פאר לעבעדיגע בלוזען.)
קבלת מיט און דעסעפטען קען מען ביז אונט באשטעלן פאר די פרייז פון צווישן 1,000 און 1,500.

זאלען	קעטיגרייג	מוזיקאנטען	פאטאגראפן	בדחנים	בלומען
זאלען <td>קעטיגרייג <td>מוזיקאנטען <td>פאטאגראפן <td>בדחנים <td>בלומען </td></td></td></td></td>	קעטיגרייג <td>מוזיקאנטען <td>פאטאגראפן <td>בדחנים <td>בלומען </td></td></td></td>	מוזיקאנטען <td>פאטאגראפן <td>בדחנים <td>בלומען </td></td></td>	פאטאגראפן <td>בדחנים <td>בלומען </td></td>	בדחנים <td>בלומען </td>	בלומען
זאלען <td>קעטיגרייג <td>מוזיקאנטען <td>פאטאגראפן <td>בדחנים <td>בלומען </td></td></td></td></td>	קעטיגרייג <td>מוזיקאנטען <td>פאטאגראפן <td>בדחנים <td>בלומען </td></td></td></td>	מוזיקאנטען <td>פאטאגראפן <td>בדחנים <td>בלומען </td></td></td>	פאטאגראפן <td>בדחנים <td>בלומען </td></td>	בדחנים <td>בלומען </td>	בלומען

דער סך-הכל פון פרייז פאר פראגראם "ב", וועט בעזח"ת זיין: צווישן - 8,500.00 יורא (נאנט און א האלב הויפט יורא) און - 9,500.00 יורא (גיין און א האלב הויפט יורא).

התנאי - שמירה על תקנות הקהילה. תקנון עזר נישואין

דער "ועד שמחת נישואין" האט באוויזן א רעוואלוציע אין דעם געביט. די ארגאניזאציע ווערט אנגעפירט דורך הרה"ח ר' אברהם ישעי' ראטענבערג נ"י, הרה"ח ר' אלי' לובעלסקי נ"י און הרה"ח ר' ישעי' דוד קארנווט נ"י, און אין שפיץ פון זיי שטייט דער מרא דאתרא הגה"צ רבי אהרן שיף שליט"א.

די ארגאניזאציע האט דאס באוויזן דורכ'ן באגריף פון איינקויפן אויף "האלסעיל". מען האט געשלאסן א קאנטראקט מיט א צאל פירמעס: צוויי זאלן, דריי קעטיגרייג פירמעס, פיר קלעזמער גרופעס, און אויך זינגער און בדחנים, בילדער-כאפער א.א.וו.

ר' אברהם ישעי' זאגט: כאטש די זאל "פארלירט" צ.ב.ש. 1,000 יורא ביי א חתונה (קעגן וואס זי וואלט גערעכענט אין אלגעמיין), פארדינט זי אבער 30 חתונות א יאר, און אזוי איז אויך ביי אלע

אנדערע פירמעס. אין אלגעמיין שפארן מחותנים ביז 50 פראצענט. דאס קומט אבער מיט א באדינג פאר די מחותנים: מען דארף נעמען דעם גאנצן "פעקעדזש" אויפאיינמאל; מען קען נישט זאגן "איך דארף דעם זאל און קעטיגרייג, אבער דעם בדחן און בילדער-מאכער וועל איך נעמען אינדרויסן".

עס זענען אויך פארהאן אנדערע הויפט תנאים, צווישן זיי: מען קען נישט באשטעלן מער ווי 300 פארציעס פאר א סעודת חתונה, און מען מוז בענטשן אום 11:30.

מען האט אפגעשאפן איינס פון די אמאליגע מנהגים, אפצורעכטן די חופה אין די נאכמיטאג שעה'ן - ווען נאך די חופה פלעגט מען אהיימגיין און זיך אומקערן עטליכע שעה שפעטער צו די סעודה.

די קאמיטע האט מחליט געווען אז דער דאזיגער מנהג, הגם ס'איז זייער חשוב, פירט צו גרויסע הוצאות. די מחותנים און די בני משפחה פלעגן קומען מיט ספעציעלע בגדים צו די חופה, און מיט אנדערע בגדים צו די סעודה; אפגעווענדט אז צום קבלת פנים האט מען געדארפט צושטעלן "כיבוד" פאר'ן ברייטן ציבור.